

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	<i>Προπτυχιακό</i>		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΨΧ3403	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εγκληματολογική Ψυχολογία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις της διδάσκουσας	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής (επιλογής)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Στο παρόν μάθημα οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα γνωρίσουν σημαντικές θεματικές που εμπíπτουν στο ευρύ γνωστικό αντικείμενο της Εγκληματολογικής Ψυχολογίας, δηλαδή του Δικαίου και της Ψυχολογίας. Το μάθημα εστιάζει στη λειτουργία του Συστήματος Ποινικής Δικαιοσύνης και των υπο-συστημάτων του (Αστυνομία, Δικαστήριο, Φυλακή) και εμβαθύνει στα πεδία μελέτης που αφορούν ειδικότερα την Ψυχολογία της Αστυνομίας ("Police psychology"), την Ψυχολογία της Δικαστικής αίθουσας ("Psychology in the Courtroom") και την Ψυχολογία της Φυλακής / Σωφρονιστική Ψυχολογία ("Correctional / Prison Psychology"). Ιδιαίτερο βάρος δίδεται στη μελέτη της ψυχολογίας των σημαντικών προσώπων μιας ποινικής δίκης, όπως στην ψυχολογία των μαρτύρων, του δικαστή, των ενόρκων, του φερόμενου ως δράστη και του θύματος.

Εξετάζονται επίσης ζητήματα που αφορούν την ικανότητα καταλογισμού, την πραγματογνωμοσύνη, κυρίως δε τη θυματολογία. Έμφαση δίνεται στην ψυχολογία της κατάθεσης του ανήλικου μάρτυρα και θύματος κακοποίησης. Τέλος, υπογραμμίζεται ιδιαίτερα η σημασία τόσο των ηθικών και δεοντολογικών ζητημάτων που ανακύπτουν, όσο και των Δικονομικών εγγυήσεων για τα ανήλικα θύματα κακοποίησης, για τους ανήλικους ύποπτους ή κατηγορούμενους αλλά και για όλες τις ευάλωτες κοινωνικά ομάδες.

Κατά τη διάρκεια των παραδόσεων οι φοιτητές/τριες αναμένεται να αποκτήσουν επαρκή γνώση και να κατανοήσουν:

- την ανάγκη συνεργασίας της επιστήμης του Δικαίου με την επιστήμη της ψυχολογίας και τη σημασία της διεπιστημονικής προσέγγισης στη μελέτη πολυσύνθετων ζητημάτων, όπως αυτό της αιτιολογικής ερμηνείας εγκλήματος και της διερεύνησης της ουσιαστικής αλήθειας
- τη λειτουργία του Συστήματος Ποινικής Δικαιοσύνης
- τη συμπεριφορά του ανθρώπου που εμπλέκεται (ως θύμα ή ως θύτης) στα γρανάζια του ποινικού μηχανισμού
- τις σημαντικές ψυχολογικές διεργασίες όσων μετέχουν σε μια ποινική δίκη (ψυχολογία των μαρτύρων, του δικαστή των ενόρκων, του μάρτυρα, κ.λ.π)
- τα βασικά ζητήματα κακοποίησης και παραμέλησης ανηλίκων
- τις κύριες αρχές της δικανικής συνέντευξης / κατάθεσης των ανηλίκων θυμάτων
- τους κανόνες και τις βασικές δεοντολογικές αρχές διεξαγωγής της δικανικής συνέντευξης
- τη σημασία των ηθικών αρχών και σεβασμού των δικονομικών εγγυήσεων κατά την διερεύνηση της αλήθειας και απονομής της Δικαιοσύνης

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα.
- Σεβασμός του αγαθού της ανηλικότητας
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου, ευάλωτων κοινωνικά ομάδων και ανηλίκων
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το περιεχόμενο του μαθήματος συνδέεται με τους 5 βασικούς άξονες του προγράμματος σπουδών:

Επιστημονικές βάσεις [1], Επιστημονική έρευνα και Κριτική Σκέψη [2], Ηθική και κοινωνική ευθύνη [3], Ικανότητα Επικοινωνίας [4], Βασική προετοιμασία για αποφάσεις καριέρας και επαγγελματικής αποκατάστασης [5].

Εβδομάδα 1^η: Εισαγωγή στην Εγκληματολογική Ψυχολογία/ Αντικείμενο μελέτης - Η σημασία του διεπιστημονικού της χαρακτήρα – Η Δικανική, η Νομική και η Ποινική Ψυχολογία: ομοιότητες και διαφορές [1,3,5]

Εβδομάδα 2^η: Η λειτουργία του Συστήματος Ποινικής Δικαιοσύνης [1,2,3,4,5]

Εβδομάδα 3^η: Η ικανότητα καταλογισμού – ο ρόλος του πραγματογνώμονα [1,2,3,4,5]

Εβδομάδα 4^η: Η ψυχολογία των ατόμων που εμπλέκονται στο ΣΠΔ [1,2,3,4,5]

Εβδομάδα 5^η: Ψυχολογία της Αστυνομίας [1,2,3,4,5]

Εβδομάδα 6^η: Ψυχολογία της Δικαστικής αίθουσας (Ψυχολογία ενόρκων) [1,2,3,4,5]

Εβδομάδα 7^η : Ψυχολογία της Δικαστικής αίθουσας (Ψυχολογία δικαστή / Ψυχολογία κατηγορούμενου) [1,2,3,4,5]
Εβδομάδα 8^η : Ψυχολογία της Δικαστικής αίθουσας (Ψυχολογία του μάρτυρα / Ψυχολογία της κατάθεσης) κατηγορούμενου) [1,2,3,4,5]
Εβδομάδα 9^η : Ζητήματα Θυματολογίας και προστασίας από τον κίνδυνο της δευτερογενούς θυματοποίησης - Βασικοί κανόνες δεοντολογίας[1, 2, 3, 4, 5]
Εβδομάδα 10^η : Οι ανήλικοι ενώπιον των αρχών του Συστήματος Ποινικής Δικαιοσύνης – οι καταθέσεις των ανηλικών θυμάτων/μαρτύρων - ζητήματα λήψης της μαρτυρικής κατάθεσης / δικανικής συνέντευξης [1, 2, 3, 4, 5]
Εβδομάδα 11^η : Οι βασικές αρχές της δικανικής εξέτασης-κατάθεσης των ανηλικών, μαρτύρων-θυμάτων - Πρωτόκολλα δικανικές εξέτασης – καλές πρακτικές [1, 2, 3, 4, 5]
Εβδομάδα 12^η : Ειδικές κατηγορίες ευάλωτων ανηλικών [1, 2, 3, 4, 5]
Εβδομάδα 13^η : Συμπεράσματα, αναστοχασμός και ανατροφοδότηση

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Πρόσωπο με πρόσωπο		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-learn.		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Διαλέξεις	39	1,56
	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	30	1,20
	Αυτοτελής Μελέτη	35	1,40
	Σύνολο Μαθήματος	119	4,16
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	A) Γραπτή τελική εξέταση (80% - 100%) που περιλαμβάνει: - Ερωτήσεις σύντομης απάντησης - Ερωτήσεις ανοιχτού τύπου B). Κατάθεση Προαιρετικής Εργασίας (ως 20%)		

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<u>Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:</u>   Γιαννοπούλου, Ι., Δουζένης, Α., & Λύκουρας. (2010). <i>Ψυχιατροδικαστική Παιδιών και Εφήβων</i>. Εκδ. Πασχαλίδης, Αθήνα.   Δουζένης, Α., & Λύκουρας. (2008). <i>Ψυχιατροδικαστική</i>. Εκδ. Πασχαλίδης, Αθήνα.   Θεμελή, Ό. (2014). «Τα παιδιά καταθέτει». <i>Η δικανική εξέταση ανηλικών μαρτύρων, θυμάτων</i>

σεξουαλικής κακοποίηση. Αθήνα: Εκδ. Τόπος.

Θεμελή, Ό. (2014). *Τα παιδιά καταθέτει. Η δικανική εξέταση ανηλίκων μαρτύρων, θυμάτων σεξουαλικής κακοποίηση. Αθήνα: Εκδ. Τόπος.*

Καπαρδής, Α. (2004). *Ψυχολογία και Δίκαιο*. Εκδ. Μεσόγειος, Αθήνα.

Λειβαδίτης, Μ..Δ. (1994). *Ψυχιατρική και Δίκαιο*. Εκδ. Παπαζήση, Αθήνα

Brown, J. M. & Campbell, E. A. (2010). *The Cambridge handbook of forensic psychology*. New York, NY:Cambridge University Press.

Hollin, C. R. (2012). *Psychology and Crime: An Introduction to Criminological Psychology*. London: Routledge.

Melton, G. B., Petrila, J., Poythress, N. G., & Slobogin, C. (2007). *Psychological evaluation for the courts: A handbook for mental health professionals and lawyers (3rd edn.)*.New York, NY: The Guildford Press.

Sammons, A. & Putwain, D. (2018). *Psychology and Crime (2nd edition)*. Routledge, London.

Walsh,D., Bull,R., & Areh, I. (2024). *Routledge International Handbook of Investigative Interviewing and Interrogation*. Routledge, London.

Weiner, I. B., & Hess, A. K. (Eds.). (2006). *The Handbook of Forensic Psychology*. John Wiley & Sons.

Προτεινόμενα Επιστημονικά Περιοδικά:

- Crime Psychology Review
- International Journal of Law and Psychiatry
- Journal of Criminal Psychology
- Journal of Police and Criminal Psychology
- Legal and Criminological Psychology
- Psychology, Crime & Law